

Style w architekturze i sztuce

Zamek Książ





Style w dziejach architektury i sztuki na ziemiach polskich

Styl romański (XI-XIII wiek)

Styl gotycki (XIII-XV wiek)

Styl renesansowy (XVI-XVII wiek)

Styl barokowy (XVII-XVIII wiek)

Styl klasycystyczny (XVIII-XIX wiek)

Neogotyck (XIX wiek)

Styl romański (XI-XIII wiek)

Jego nazwa nawiązuje do tradycji starożytnego Rzymu (Roma) oraz do narodów romańskich (Włochów, Francuzów), które ów styl stworzyły i rozwinęły. Ponieważ budowle romańskie były bardzo kosztowne, młode państwo mogło sobie pozwolić na wznoszenie niemal wyłącznie obiektów sakralnych: **kościółów, kaplic, klasztorów.**



Romańska świątynia w klasztorze w Sulejowie, widoczne ciosy kamienne

Styl romański (XI-XIII wiek)



*Tympanon fundacyjny kościoła Świętej Trójcy
i Najświętszej Marii Panny w Strzelnie*



Romański portal



Portal romański – kościół St. Pierre w Moissac we Francji



Portal romańsko-gotycki –
kościół św. Jerzego w Ziębicach

Styl romański (XI-XIII wiek)



Kolegiata św. św. Piotra i Pawła w Kruszwicy od strony prezbiterium, widoczne spiętrzenie brył geometrycznych

Styl romański (XI-XIII wiek)

Biforium – okno lub przeźrocze podzielone najczęściej kolumnką lub słupkiem na dwie części.



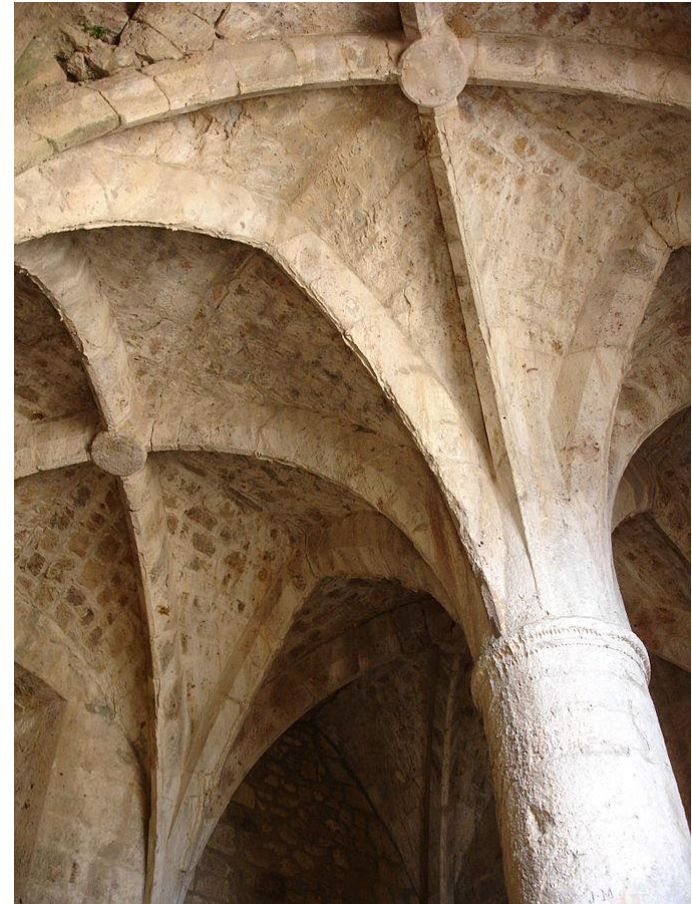
Triforia



*Kościół św. Andrzeja w Krakowie,
w wieżach widoczne biforia*



*Sklepienie kolebkowe
oszczędna dekoracja wnętrza*



*Sklepienie krzyżowo-żebrowe
oszczędna dekoracja wnętrza*



Styl romański (XI-XIII wiek)



Kościół w Opatowie (woj. świętokrzyskie)

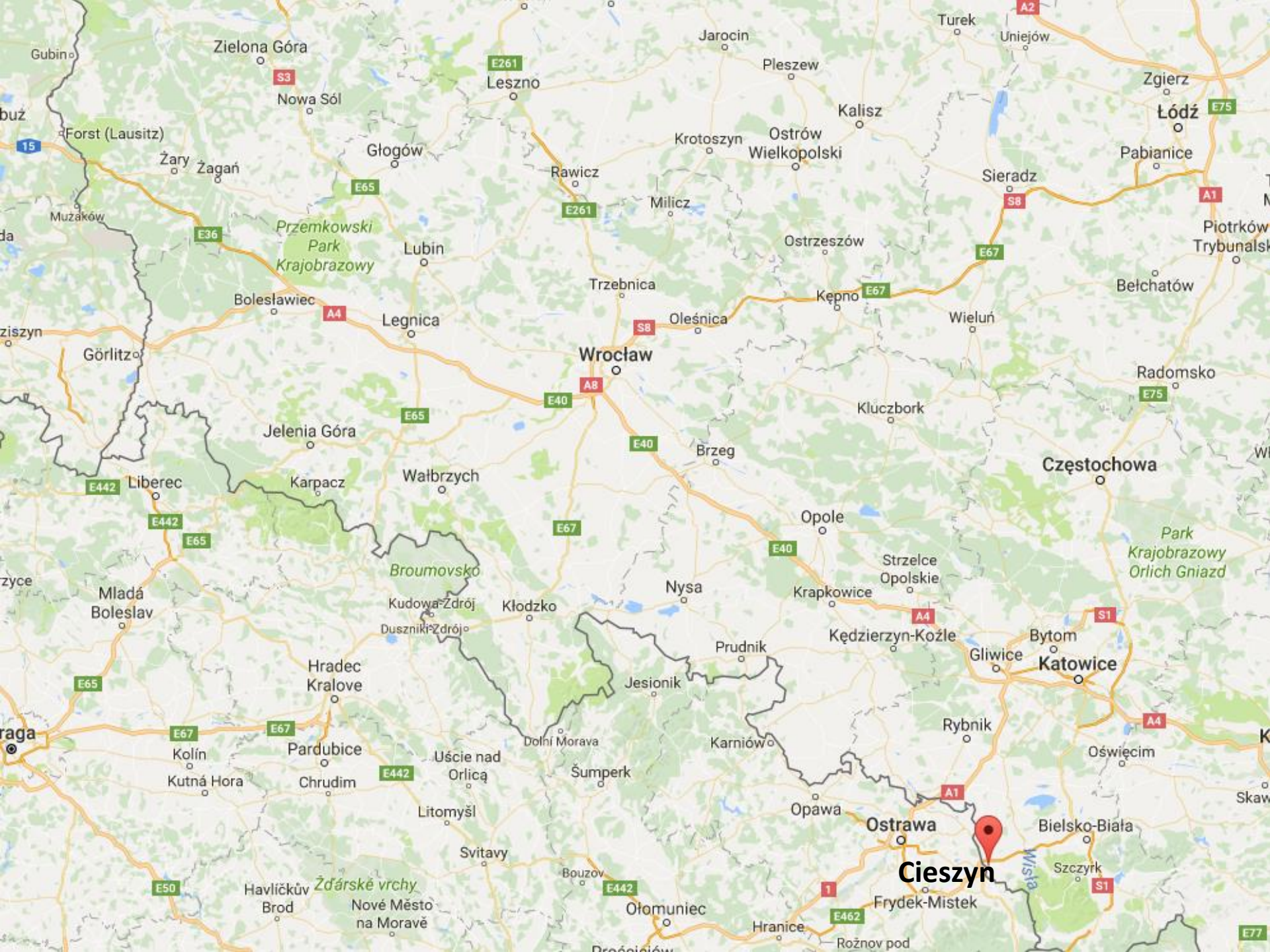
Styl romański (XI-XIII wiek)



Kościół w Tumie – woj. łódzkie

Styl romański (XI-XIII wiek) – rotunda pw. św. Mikołaja w Cieszynie





Cieszyn

Frydek-Mistek

Rožnov pod

Opawa

Ostrava

Opole

Wieluń

Sieradz

Katowice

Bytom

Gliwice

Kędzierzyn-Koźle

Krapkowice

Strzelce Opolskie

Opole

Brzeg

Oleśnica

Trzebnica

Milicz

Krotoszyn

Ostrów Wielkopolski

Pleszew

Jarocin

Uniejów

Turek

Zgierz

Łódź

Pabianice

Piotrków Trybunalski

Belchatów

Radomsko

Wieluń

Wrocław

Oleśnica

Trzebnica

Milicz

Krotoszyn

Ostrów Wielkopolski

Pleszew

Jarocin

Uniejów

Turek

Zgierz

Łódź

Pabianice

Piotrków Trybunalski

Belchatów

Radomsko

Wieluń

Sieradz

Katowice

Bytom

Gliwice

Kędzierzyn-Koźle

Krapkowice

Strzelce Opolskie

Opole

Brzeg

Oleśnica

Trzebnica

Milicz

Krotoszyn

Ostrów Wielkopolski

Pleszew

Jarocin

Uniejów

Turek

Zgierz

Łódź

Pabianice

Piotrków Trybunalski

Belchatów

Radomsko

Wieluń

Sieradz

Katowice

Bytom

Gliwice

Kędzierzyn-Koźle

Krapkowice

Strzelce Opolskie

Opole

Brzeg

Oleśnica

Trzebnica

Milicz

Krotoszyn

Ostrów Wielkopolski

Pleszew

Jarocin

Uniejów

Turek

Zgierz

Łódź

Pabianice

Piotrków Trybunalski

Belchatów

Radomsko

Wieluń

Sieradz

Katowice

Bytom

Gliwice

Kędzierzyn-Koźle

Krapkowice

Strzelce Opolskie

Opole

Brzeg

Oleśnica

Trzebnica

Milicz

Krotoszyn

Ostrów Wielkopolski

Pleszew

Jarocin

Uniejów

Turek

Zgierz

Łódź

Pabianice

Piotrków Trybunalski

Belchatów

Radomsko

Wieluń

Sieradz

Katowice

Bytom

Gliwice

Kędzierzyn-Koźle

Krapkowice

Strzelce Opolskie

Opole

Brzeg

Oleśnica

Trzebnica

Milicz

Krotoszyn

Ostrów Wielkopolski

Pleszew

Jarocin

Uniejów

Turek

Zgierz

Łódź

Pabianice

Piotrków Trybunalski

Belchatów

Radomsko

Wieluń

Sieradz

Katowice

Bytom

Gliwice

Kędzierzyn-Koźle

Krapkowice

Strzelce Opolskie

Opole

Brzeg

Oleśnica

Trzebnica

Milicz

Krotoszyn

Ostrów Wielkopolski

Pleszew

Jarocin

Uniejów

Turek

Zgierz

Łódź

Pabianice

Piotrków Trybunalski

Belchatów

Radomsko

Wieluń

Sieradz

Katowice

Bytom

Gliwice

Kędzierzyn-Koźle

Krapkowice

Strzelce Opolskie

Opole

Brzeg

Oleśnica

Trzebnica

Milicz

Krotoszyn

Ostrów Wielkopolski

Pleszew

Jarocin

Uniejów

Turek

Zgierz

Łódź

Pabianice

Piotrków Trybunalski

Belchatów

Radomsko

Wieluń

Sieradz

Katowice

Bytom

Gliwice

Kędzierzyn-Koźle

Krapkowice

Strzelce Opolskie

Opole

Brzeg

Oleśnica

Trzebnica

Milicz

Krotoszyn

Ostrów Wielkopolski

Pleszew

Jarocin

Uniejów

Turek

Zgierz

Łódź

Pabianice

Piotrków Trybunalski

Belchatów

Radomsko

Wieluń

Sieradz

Katowice

Bytom

Gliwice

Kędzierzyn-Koźle

Krapkowice

Strzelce Opolskie

Opole

Brzeg

Oleśnica

Trzebnica

Milicz

Krotoszyn

Ostrów Wielkopolski

Pleszew

Jarocin

Uniejów

Turek

Zgierz

Łódź

Pabianice

Piotrków Trybunalski

Belchatów

Radomsko

Wieluń

Sieradz

Katowice

Bytom

Gliwice

Kędzierzyn-Koźle

Krapkowice

Strzelce Opolskie

Opole

Brzeg

Oleśnica

Trzebnica

Milicz

Krotoszyn

Ostrów Wielkopolski

Pleszew

Jarocin

Uniejów

Turek

Zgierz

Łódź

Pabianice

Piotrków Trybunalski

Belchatów

Radomsko

Wieluń

Sieradz

Katowice

Bytom

Gliwice

Kędzierzyn-Koźle

Krapkowice

Strzelce Opolskie

Opole

Brzeg

Oleśnica

Trzebnica

Milicz

Krotoszyn

Ostrów Wielkopolski

Pleszew

Jarocin

Uniejów

Turek

Zgierz

Łódź

Pabianice

Piotrków Trybunalski

Belchatów

Radomsko

Wieluń

Sieradz

Katowice

Bytom

Gliwice

Kędzierzyn-Koźle

Krapkowice

Strzelce Opolskie

Opole

Brzeg

Oleśnica

Trzebnica

Milicz

Krotoszyn

Ostrów Wielkopolski

Pleszew

Jarocin

Uniejów

Turek

Zgierz

Łódź

Pabianice

Piotrków Trybunalski

Belchatów

Radomsko

Wieluń

Sieradz

Katowice

Styl romański (XI-XIII wiek) – kościół św. Piotra i Pawła w Trójcy

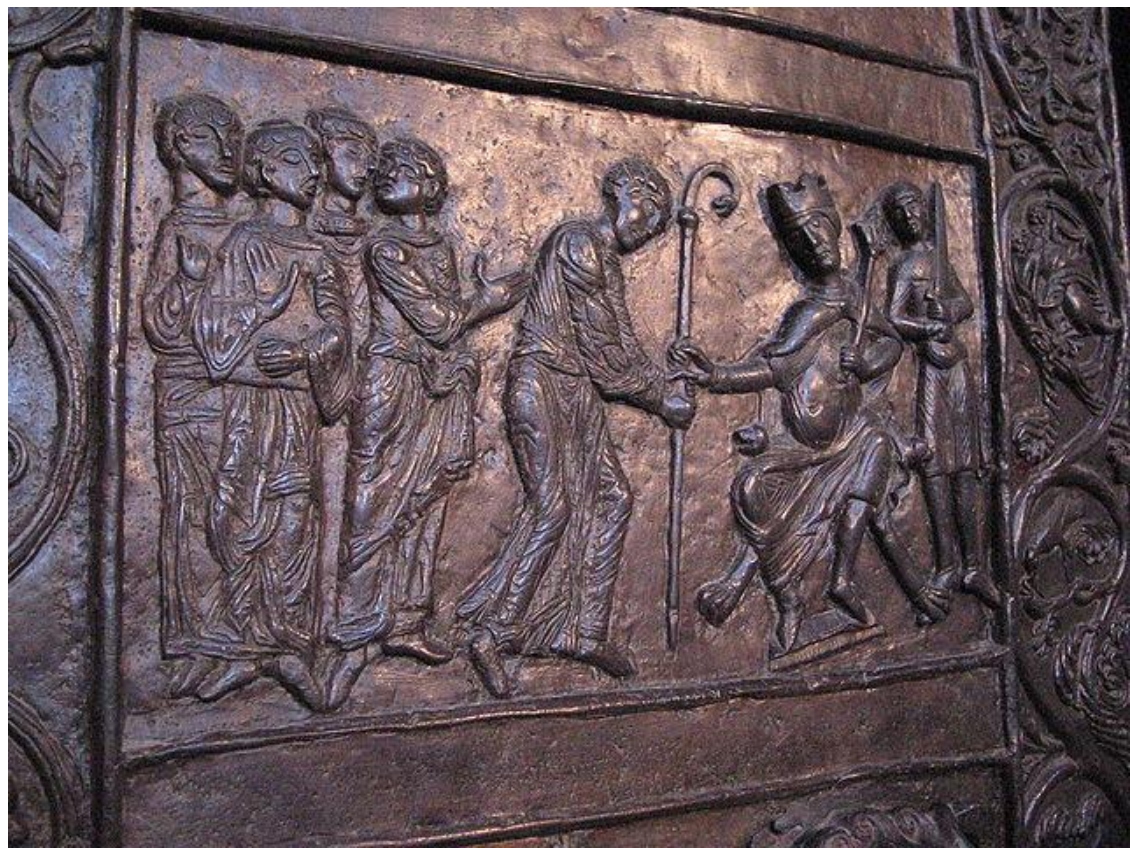


Kościół w Trójcy według ustnej tradycji miały zbudować zakonnice czeskie wygnane z Czech przez wojny husyckie. Jednak początki kościoła są dużo wcześniejsze. Z całą pewnością kościół w Trójcy istniał już przed 1346 rokiem i najprawdopodobniej został wzniesiony w połowie XIII w.



Drzwi Gnieźnieńskie -
unikatowy zabytek
romańskiej sztuki
odlewniczej, wykonany za
panowania księcia Mieszka III
Starego (XII wiek)

Styl romański (XI-XIII wiek) – drzwi gnieźnieńskie



Styl gotycki (XIII-XV wiek)

Architektura gotycka w zamierzeniu miała w doskonały sposób odzwierciedlać boską naturę i wielbić Boga. Strzelista, ogromna bryła kościoła stała się symbolem czasów, w których religijność łączyła w sobie wyprawy krzyżowe i pragnienie wzniesienia się ku Bogu. W bryle dominują **kierunki pionowe**. Barwne światło przenikające do wnętrza przez wysokie **witraże** stwarza wrażenie uduchowienia, a powtarzające się we wnętrzu pionowe linie i znaczna odległość do sklepienia kieruje **wzrok ku górze (ku Bogu)**.

Kościół Mariacki w Krakowie



Katedra Notre-Dame w Paryżu



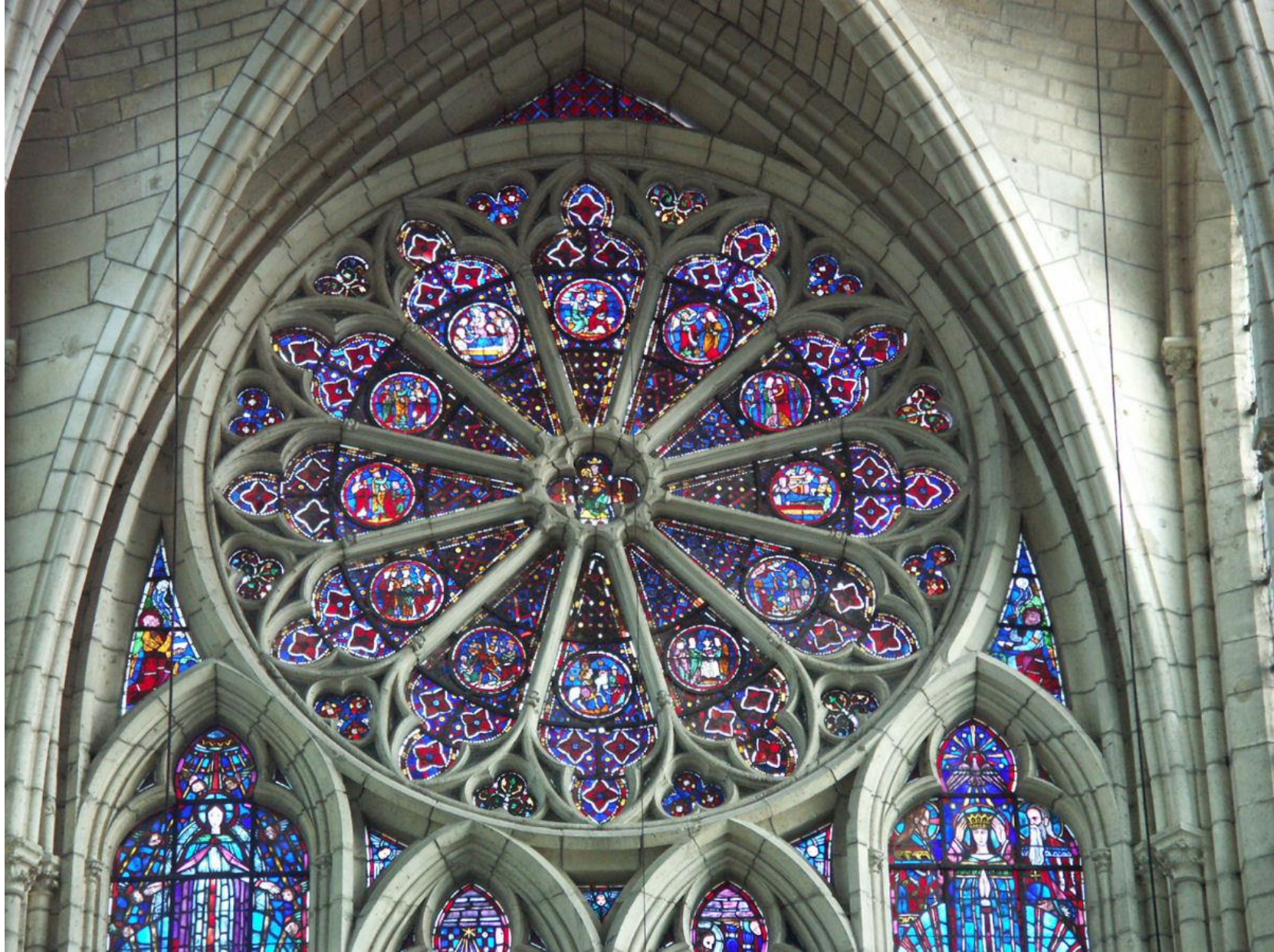
Katedra Notre-Dame w Paryżu



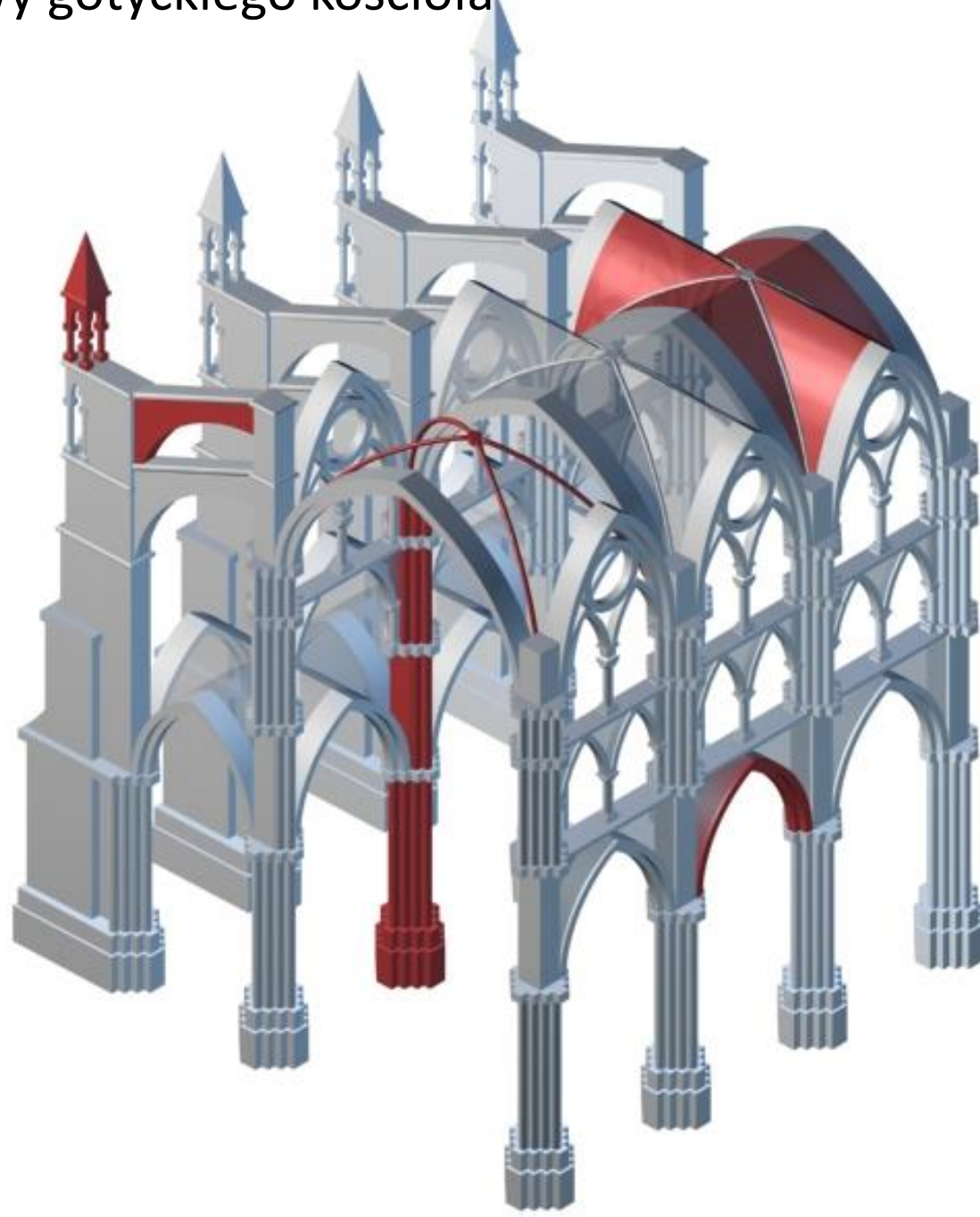
Witraże w katedrze Notre-Dame w Paryżu



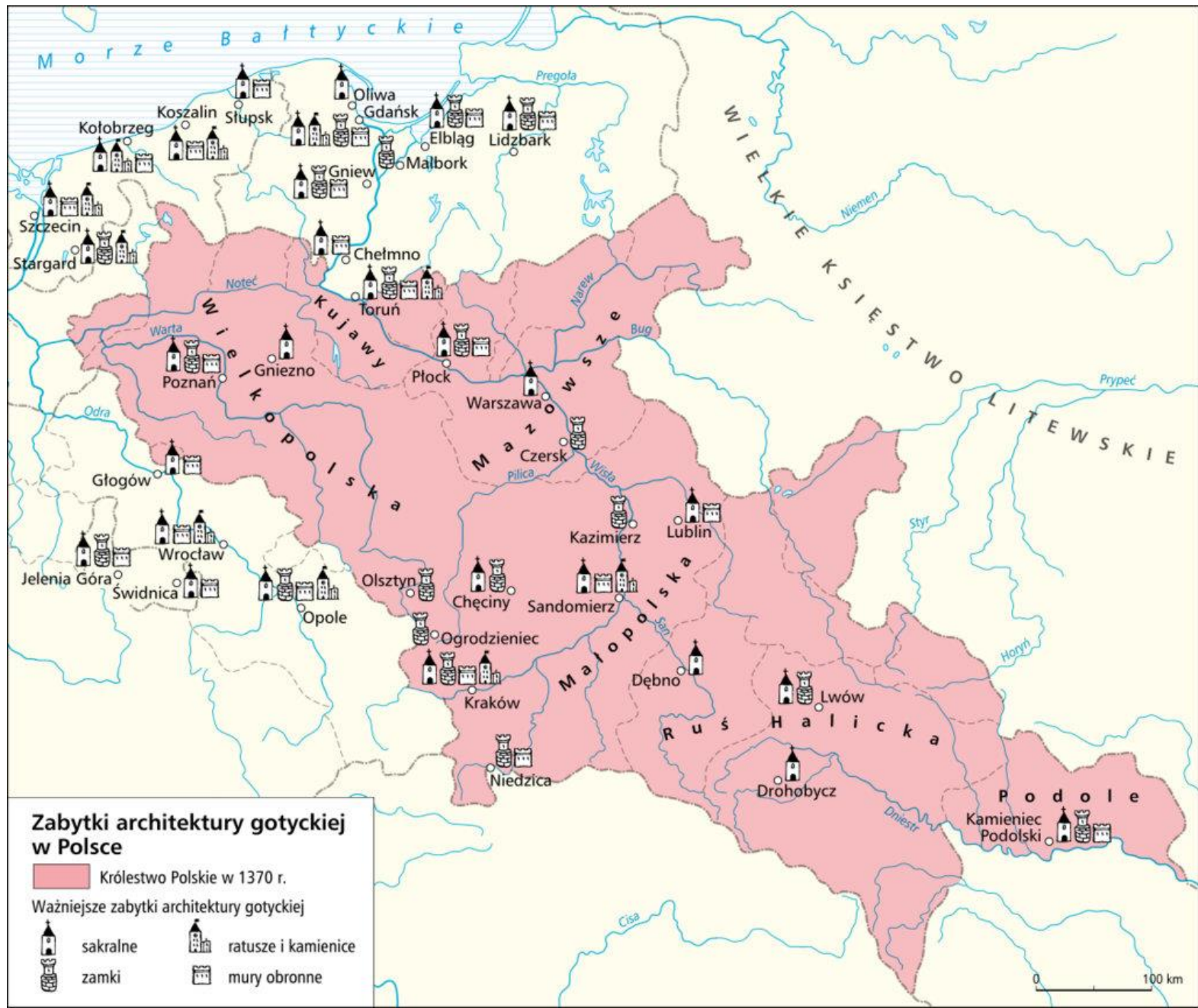
Rozeta w katedrze Soissons we Francji



System przyporowy gotyckiego kościoła



Styl gotycki (XIII-XV wiek)



Styl gotycki (XIII-XV wiek) – ratusz we Wrocławiu

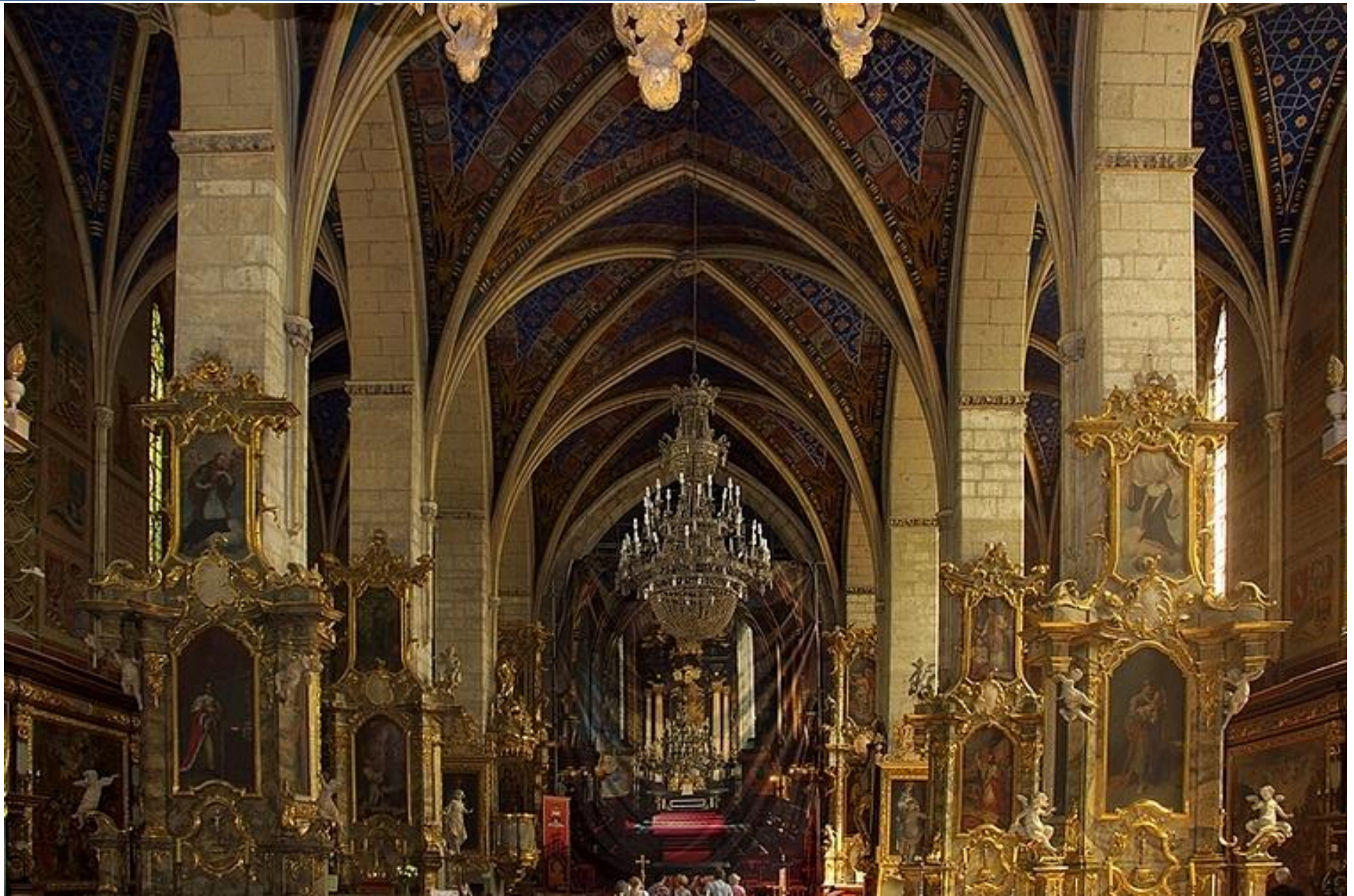


Maswerk w postaci trójliści

Maswerk – dekoracyjny, geometryczny wzór architektoniczny odkuty z kamienia lub zrobiony z cegieł, używany do wypełnienia górnej części gotyckiego okna



Maswerk – dekoracyjny, geometryczny wzór architektoniczny odkuty z kamienia lub zrobiony z cegieł, używany do wypełnienia górnej części gotyckiego okna



Sandomierz - potężne gotyckie filary podtrzymujące sklepienie
Bazyliki Katedralnej

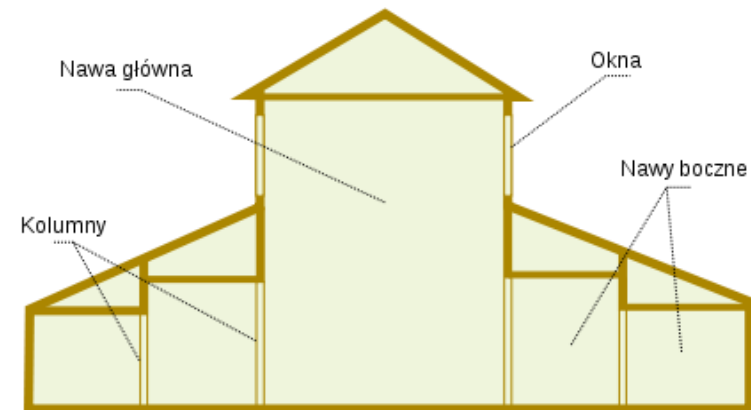
Styl gotycki (XIII-XV wiek) – Archikatedra św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu



Styl gotycki (XIII-XV wiek) – Archikatedra św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu



Schematyczny przekrój poprzeczny bazyliki



Styl gotycki (XIII-XV wiek) – Bazylika św. Erazma i św. Pankracego w Jeleniej Górze

Przypory



Styl gotycki (XIII-XV wiek) – Bazylika św. Erazma i św. Pankracego w Jeleniej Górze

Nawa główna

Nawa boczna



Styl renesansowy (XVI-XVII wiek)

Określenie wywodzi się z [fr. renaissance](#) - **odrodzenie** - i nawiązuje do ponownego wprowadzenia elementów starożytnej sztuki budowlanej. Wraz z szerzeniem się idei humanizmu i zainteresowanie człowieka na to co świeckie wyraźnie wzrasta zapotrzebowanie na **budownictwo świeckie**. Szybko wzrasta ilość budowanych **pałaców, podmiejskich rezydencji**, budynków użyteczności publicznej.



Budynki cechuje zwartość planu, prostota, czytelność i harmonia bryły wyraźnie opartej na ziemi (budynki przestają sprawiać wrażenie odrywania się i wznoszenia ku górze). To związanie budowli z ziemią podkreśla kompozycja, w której przeważają **linie poziome**.



Kamienice Ormiańskie w Zamościu

Krużganek – długi korytarz (ganek), okalający przeważnie wewnętrzny dziedziniec na jednej lub kilku kondygnacjach.

Renesansowy dziedziniec Wawelu



Sukiennice w Krakowie



Sukiennice – handlowy budynek, w którym znajdowały się kramy (lub składy) najczęściej z **suknem**.

Sukiennice w Raciborzu



Attyka – górny element budynku w postaci ścianki, balustrady lub rzędu sterczyn osłaniający dach

Attyka stosowana była w starożytności (Grecja, Rzym), a także ponownie (w zmienionej formie) w stylu renesansu.



Ratusz w Poznaniu – renesansowy budynek stojący na poznańskim Starym Rynku, pełniący niegdyś funkcję ratusza. Z wieży ratuszowej codziennie odgrywany jest hejnał Poznania.





Styl barokowy (XVII-XVIII wiek)

Barok był stylem, który zapoczątkowany został we Włoszech. Odznaczał się dużą ekspresyjnością, bogactwem formy oraz zdobnictwa, bardzo silnymi kontrastami. Linie proste w sztuce oraz architekturze są prawie nieobecne, zastąpiły je linie faliste, liczne załamania i zaokrąglenia.



Aula Leopoldyńska –
Uniwersytet Wrocławski



Styl barokowy (XVII-XVIII wiek)



Wersal - Francja

Sztuka baroku charakteryzowały następujące cechy:

- ❑ ogromny przepych, wraz z bogactwem ozdób oraz złocień
- ❑ odbiorca miał być zaskoczony, oszołomiony i olśniony tym co widzi,
- ❑ kontrastowość.



Wilanów (Warszawa) – perła baroku polskiego

Wilanów (Warszawa) – perła baroku polskiego



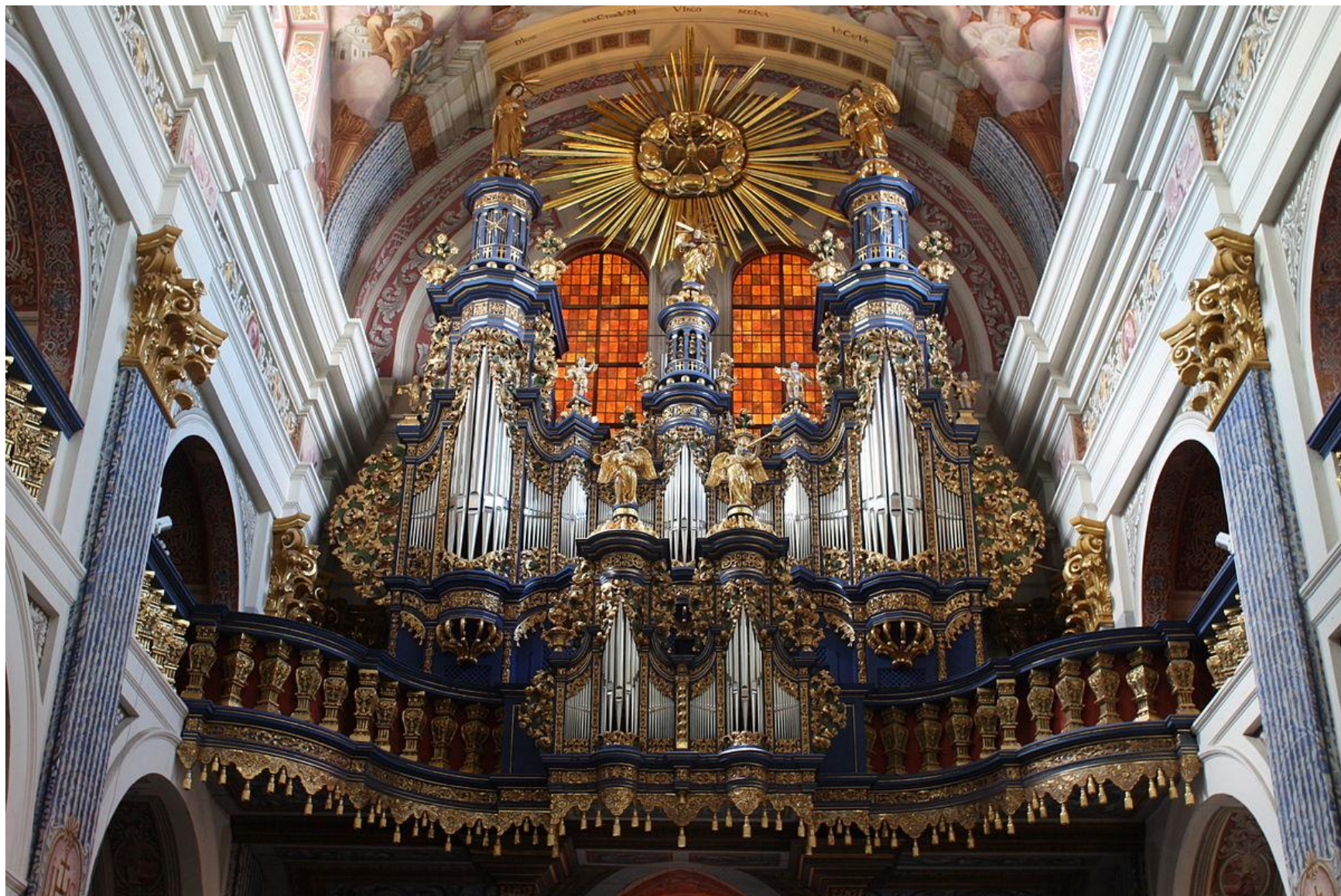
Wilanów (Warszawa) – perła baroku polskiego



Styl barokowy (XVII-XVIII wiek)



Rzeźby przed barokowym kościołem w Krakowie



Barokowe organy w Świętej Lipce



Święta Lipka – woj. ??????

Styl barokowy (XVII-XVIII wiek)



Wnętrze kościoła św. Floriana w Krakowie

Styl klasycystyczny (XVIII-XIX wiek)

Sztuka klasycystyczna **wzorowała się na osiągnięciach starożytnych Greków i Rzymian**. Styl klasycystyczny w architekturze rozwiął się intensywnie **od połowy XVIII wieku w opozycji do przepychu i bogatego zdobnictwa baroku i rokoka**.

Belweder – pałac prezydencki w Warszawie



Styl klasycystyczny (XVIII-XIX wiek)

Cechy architektury klasycystycznej:

- wzorowanie się na starożytnych budowlach greckich i rzymskich,
- budowle wznoszone na planie zwartym, koła lub prostokąta;
- dążenie do uzyskania efektu harmonii, zrównoważonej kompozycji, stosowanie symetrii;
- w opozycji do baroku przeważają fasady o liniach prostych bez wygięć i skrętów;
- oszczędne stosowanie zdobnictwa;
- rozwój budownictwa użyteczności publicznej, takiego jak: urzędy, teatry, szpitale, szkoły, zakładane wówczas muzea;
- pałace – duże, niskie, wydłużone, na planie prostokąta, z wysuniętą częścią środkową ozdobioną **portykiem**;

Portyk - otwarty ganek kolumnowy lub filarowy, który poprzedza wejście, tworząc główną część fasady budynku



Styl klasycystyczny (XVIII-XIX wiek)

Łazienki Królewskie w Warszawie



Teatr Wielki w Warszawie





MDK w Zgorzelcu - neobarok i neoklasycyzm

Rozpoznaj jaki styl architektoniczny reprezentują budowle przedstawione na zdjęciach?

Styl romański (XI-XIII wiek)

Styl gotycki (XIII-XV wiek)

Styl renesansowy (XVI-XVII wiek)

Styl barokowy (XVII-XVIII wiek)

Styl klasycystyczny (XVIII-XIX wiek)

Neogotyck (XIX wiek)



Kolegiata w Tumie (woj. łódzkie)

Rozpoznaj jaki styl architektoniczny reprezentują budowle przedstawione na zdjęciach?



Styl romański (XI-XIII wiek)

Styl gotycki (XIII-XV wiek)

Styl renesansowy (XVI-XVII wiek)

Styl barokowy (XVII-XVIII wiek)

Styl klasycystyczny (XVIII-XIX wiek)

Neogotyck (XIX wiek)

Ołtarze kościoła Najświętszej Krwi Pana Jezusa w Poznaniu

Rozpoznaj jaki styl architektoniczny reprezentują budowle przedstawione na zdjęciach?

Styl romański (XI-XIII wiek)

Styl gotycki (XIII-XV wiek)

Styl renesansowy (XVI-XVII wiek)

Styl barokowy (XVII-XVIII wiek)

Styl klasycystyczny (XVIII-XIX wiek)

Neogotyck (XIX wiek)



Archikatedra Oliwska Gdańsk

Rozpoznaj jaki styl architektoniczny reprezentują budowle przedstawione na zdjęciach?

Styl romański (XI-XIII wiek)

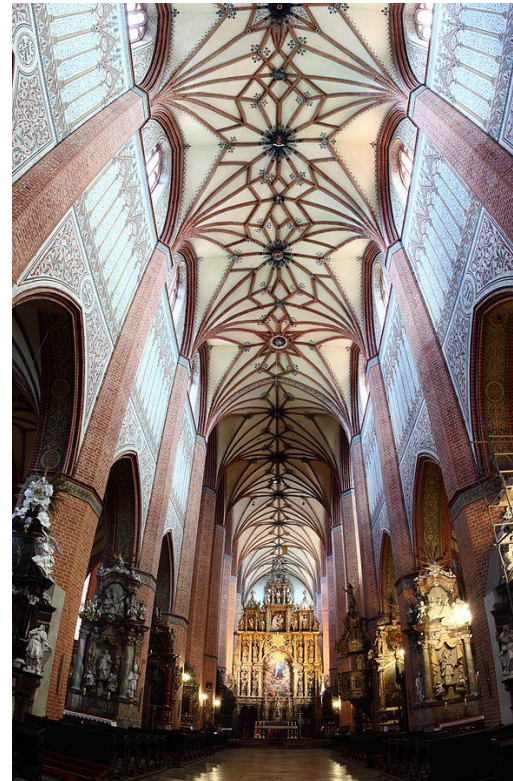
Styl gotycki (XIII-XV wiek)

Styl renesansowy (XVI-XVII wiek)

Styl barokowy (XVII-XVIII wiek)

Styl klasycystyczny (XVIII-XIX wiek)

Neogotyck (XIX wiek)



Katedra w Pelplinie

Rozpoznaj jaki styl architektoniczny reprezentują budowle przedstawione na zdjęciach?

Sukiennice w Krakowie

Styl romański (XI-XIII wiek)

Styl gotycki (XIII-XV wiek)

Styl renesansowy (XVI-XVII wiek)

Styl barokowy (XVII-XVIII wiek)

Styl klasycystyczny (XVIII-XIX wiek)

Neogotyck (XIX wiek)



Rozpoznaj jaki styl architektoniczny reprezentują budowle przedstawione na zdjęciach?

Kościół w Świerzawie

Styl romański (XI-XIII wiek)

Styl gotycki (XIII-XV wiek)

Styl renesansowy (XVI-XVII wiek)

Styl barokowy (XVII-XVIII wiek)

Styl klasycystyczny (XVIII-XIX wiek)

Neogotyck (XIX wiek)



Rozpoznaj jaki styl architektoniczny reprezentują budowle przedstawione na zdjęciach?

Zamek w Baranowie Sandomierskim

Styl romański (XI-XIII wiek)

Styl gotycki (XIII-XV wiek)

Styl renesansowy (XVI-XVII wiek)

Styl barokowy (XVII-XVIII wiek)

Styl klasycystyczny (XVIII-XIX wiek)

Neogotyck (XIX wiek)

